

Ένα Σχολείο για Όλους: Αντινομίες μιας εκπαιδευτικής πολιτικής

Σπύρος Σούλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Παρά την φαινομενική παραδοχή στις μέρες μας της κοινωνικής θεώρησης της αναπηρίας -βάσει της οποίας η αναπηρία κατανοείται ως κοινωνική κατασκευή και απόρροια κοινωνικών συμπεριφορών- παραμένει το εκπαιδευτικό σύστημα στη χώρα μας πεδίο πολιτικών και εκπαιδευτικών ιδεολογιών, που αναπαράγουν πρακτικές περιθωριοποίησης και αποκλεισμού των μαθητών με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Φαίνεται, δηλαδή, ότι το σημερινό σχολείο αδυνατεί να ανταποκριθεί με επιτυχία στις εξατομικευμένες εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε παιδιού και εφήβου που φοιτά σε αυτό. Λαμβάνοντας υπόψη την προσπάθεια που καταβάλλεται σε παγκόσμιο επίπεδο της μετάβασης από μια πατερναλιστική αντίληψη για την αναπηρία, στο θεσμοθετημένο δικαίωμα για καθολική ένταξη των ατόμων με αναπηρία/ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο κοινωνικό, πολιτιστικό, οικονομικό και πολιτικό γίγνεσθαι αλλά και τις νέες κοινωνικοοικονομικές και πολιτισμικές αλλαγές που συντελούνται πρόβαλε επιτακτική η ανάγκη το σχολείο της γειτονιάς να μετασχηματιστεί σε ένα Σχολείο για Όλους. Όμως, κατά πόσο αυτό είναι εφικτό να υλοποιηθεί; Το Σχολείο για Όλους οδηγεί στην κατάργηση των ειδικών σχολείων; Ποιος ο ρόλος του εκπαιδευτικού μπροστά στα νέα δεδομένα που δημιούργησε η οικονομική κρίση στη χώρα μας, η οποία πλήττει ιδιαίτερα τους μαθητές με αναπηρία. Πώς μπορεί το εκπαιδευτικό κίνημα να απαντήσει στο άλλοθι της οικονομικής κρίσης αναφορικά με την περιστολή του κοινωνικού κράτους που θέτει τον πολίτη με αναπηρία στην εξαιρετικά άβολη για εκείνον θέση, να περιδίνεται ανάμεσα στη διασφάλιση κοινωνικών κεκτημένων και στη διατύπωση σταθερού πολιτικού λόγου;

Στη συγκεκριμένη εισήγηση θα επιχειρηθεί, να απαντηθούν τα προαναφερόμενα ερωτήματα. Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο των αντικρουόμενων θεωρητικών επιχειρημάτων σχετικά με τη συνεκπαίδευση και ενός αμφιλεγόμενου πολιτικού ακτιβισμού, θα αναδειχθεί ότι, εφόσον η πολιτική στόχευση είναι συγκεκριμένη, η εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία, ακόμη και σε περιόδους οικονομικής κρίσης, είναι δυνατό να υποστηριχτεί ουσιαστικά.